

N:o 2.

Ank. till Riksd. Kansli den 8 April 1881, kl. 3 e. m.

Utlåtande, i anledning af Kongl. Maj:ts nådiga proposition angående ändring i lagen om rikets mynt den 30 Maj 1873.

Med anledning af 1880 års Riksdags hos Kongl. Maj:t gjorda underdåniga framställning om präglning af guldmynt å fem kronor har Kongl. Maj:t uti en den 26 Mars innevarande år till Riksdagen aflåten nådig proposition, N:o 27, meddelat, att, sedan med hänsyn till den mellan Sverige, Norge och Danmarkgällande myntkonvention underhandlingar inledts med norska och danska regeringarne om ett sådant tillägg till nämnda myntkonvention, att guldmynt å fem kronor blefve lagligt betalningsmedel i de tre rikena, dessa underhandlingar ledt dertill, att en tilläggsartikel till myntkonventionen af den lydelse, som i den Kongl. propositionen finnes intagen, blifvit ofvanberörda dag afslutad, hvarjemte Kongl. Maj:t, med hänvisning till ett den Kongl. propositionen bilagdt protokoll öfver finansärenden, föreslagit Riksdagen att, med godkännande af nyssberörda tilläggsartikel till myntkonventionen, besluta vissa deraf påkallade och i den nådiga propositionen likaledes vidtagna ändringar i §§ 4, 8, 9 och 14 i lagen om rikets mynt den 30 Maj 1873.

Denna af Riksdagens båda Kamrar till Banko-Utskottet hänvisade Kongl. proposition har, med stöd af 47 § Riksdagsordningen, blifvit behandlad af deputerade från nämnda Utskott och Lag-Utskottet; och enär Riksdagen redan i sin nästlidna år till Kongl. Maj:t aflåtna underdåniga skrifvelse i ämnet förklarar önskvärdt, att guldmynt å fem

kronor blefve preglade efter samma grunder i fråga om halt och vigt, som gälla för tio- och tjuge-kronestyckena samt till sådan storlek, att de blefve på samma gång lätt handterliga och väl kunde skiljas från närmast högre guldmyntvalör, samt de nu af Kongl. Maj:t föreslagna bestämmelser i myntkonventionen och myntlagen hufvudsakligen äro sådana, som Riksdagen i sin skrifvelse till Kongl. Maj:t förklarar sig åstunda, har det Sammansatta Utskottet, som uti den omständighet, att ifrågavarande mynt genom den af Kongl. Maj:t föreslagna tilläggsartikeln till myntkonventionen skulle komma att blifva ett hufvudmynt i alla tre länderna, funnit ett ytterligare skäl för detta mynts pregling och som icke haft något att erinra mot vare sig de i tilläggsartikeln föreslagna stadganden eller de ändringar i myntlagen, hvilka af Kongl. Maj:t ifrågasatts, skolat tillstyrka:

1:o.

att Riksdagen för sin del godkänner den af Kongl. Maj:t föreslagna tilläggsartikel till myntkonventionen, så lydande:

1:o) Det skall vara hvarje rikets finansförvaltning tillåtet att för sin räkning låta pregla guldmynt å fem kronor, hvilka skola vara lagligt betalningsmedel efter det värde, hvarå de lyda, i alla tre rikena, utan hänsyn till i hvilket af rikena de äro preglade, så snart de blott ej blifvit vanställda eller på olagligt sätt skadade.

2:o) Dessa myntstycken utmyntas af myntguld, så att 496 stycken innehålla ett kilogram fint guld, och att hvarje myntstycke väger 2,24015 gram. Fem-kronestyckets diameter skall vara 16 millimeter.

3:o) För så vidt fullkomlig noggrannhet i afseende å vigt och finhet ej kan iakttagas för hvarje myntstycke, må afvikelsen i vigt ej öfverstiga tre tusendelar öfver eller under rätta vigten, och vid utmyntningen iakttagas, att afvikelsen i vigt af hvart parti af tio kilogram myntguld ej får öfverstiga fem gram. Afvikelsen i finhet får ej öfverskrida femton tiotusendelar af hvarje myntstyckes bruttovigt öfver eller under den rätta finheten.

4:o) Fem-kronestycken upphöra att vara lagligt betalningsmedel till statskassorna, när de äro så nötta, att det ej med säkerhet kan skönjas, för hvilket rikets räkning de äro preglade, men till alla andra, när de förlorat mer än sex tiondedels procent af sin rätta vigt.

5:o) I öfrigt gälla i afseende å fem-kronestyckena i tillämpliga delar de uti myntkonventionen af den 27 Maj 1873 intagna bestämmelser.

6:o) Denna tilläggsartikel förblifver gällande intill dess ett år förflutit från den dag, då något af rikena uppsagt densamma, dock så att den i sista stycket af Art. 11 uti myntkonventionen af den 27 Maj 1873 gifna bestämmelse fortfar att gälla under en tid af två år efter konventionens upphörande.

7:o) Denna tilläggsartikel skall ratificeras, så snart vederbörande representationers samtycke blifvit meddeladt, och ratifikationer utvexlas i Stockholm, så snart ske kan; och

2:o

att Riksdagen, under förutsättning att berörda tilläggsartikel varder i behörig ordning ratificerad, måtte besluta, att §§ 4, 8, 9 och 14 i lagen om rikets mynt den 30 Maj 1873 skola i enlighet med Kongl. Maj:ts proposition erhålla följande förändrade lydelse:

Nuvarande lydelse:

Föreslagen lydelse:

§ 4.

Af guld skola tvänne hufvudmynt präglas, det ena å tio och det andra å tjugu kronor. Af ett tusen gram eller ett kilogram fint guld utmyntas:

Tvåhundrafyraåttio tio-kronestycken eller etthundratjugofyra tjugokronestycken.

Guldmynten präglas af myntguld, som är en legering af niohundra vigtdelar fint guld och etthundra vigtdelar koppar.

Alltså skall hvarje

tio-krone-stycke väga 4,4803 gram och hålla 4,032258 gram fint guld

tjugokrone-stycke väga 8,9606 gram och hålla 8,064516 gram fint guld.

Af guld präglas *tre* hufvudmynt, *ett å fem*, ett å tio och ett å *tjugo* kronor. Af ett tusen gram eller ett kilogram fint guld utmyntas:

Fyrahundranittiosex Fem-kronestycken eller *Tvåhundrafyraåttio Tio-kronestycken* eller *Etthundratjugofyra Tjugokronestycken*.

Guldmynten präglas af myntguld, som är en legering af Niohundra vigtdelar fint guld och Etthundra vigtdelar koppar.

Alltså skall hvarje

Fem-kronestycke väga 2,24015 gram och hålla 2,016129 gram fint guld.

Tio-kronestycke väga 4,4803 gram och hålla 4,032258 gram fint guld.

Tjugokronestycke väga 8,9606

gram och hålla 8,064516 gram fint guld.

§ 8.

Afvikelserna öfver eller under här ofvan stadgade halt få högst utgöra:

å guldmynten: femton tiotusendelar fint guld,

å silfvermynten: trettio tiotusendelar fint silfver af hvarje myntstyckes bruttovigt.

Afvikelserna öfver eller under här ofvan stadgade vigt få högst utgöra:

för hvarje tjugokronestycke: femton tiotusendelar,

” ” tio-kronestycke: tjugotiotusendelar,

” ” två-kronestycke: trettiotiotusendelar,

” ” en-kronestycke: femtiotiotusendelar,

för hvarje kilogram af femtioörestycken: sextiotiotusendelar,

” ” ” tjugofemörestycken: ett hundra tiotusendelar,

” ” ” tioörestycken: etthundra femtiotiotusendelar,

allt af hvarje myntstyckes rätta vigt.

Vid utmyntning af guld må dock iakttagas, att afvikelsen i vigt för hvart parti af tio kilogram myntguld ej får öferskrida fem gram.

Afvikelserna öfver eller under här ofvan stadgade halt få högst utgöra

å Guldmynten: Femton tiotusendelar fint guld.

å Silfvermynten: Trettio tiotusendelar fint silfver af hvarje myntstyckes bruttovigt.

Afvikelserna öfver eller under här ofvan stadgade vigt få högst utgöra:

för hvarje Tjugokronestycke: femton tiotusendelar,

” ” Tio-kronestycke: Tjugotiotusendelar,

” ” Fem-kronestycke: Trettiotiotusendelar,

” ” Två-kronestycke: Trettiotiotusendelar,

” ” En-kronestycke: Femtiotiotusendelar,

för hvarje kilogram af Femtioörestycken: Sextiotiotusendelar,

” ” ” Tjugufemörestycken: Ett hundra tiotusendelar,

” ” ” tioörestycken: Etthundra femtiotiotusendelar,

” ” ” Tioörestycken: Etthundra femtiotiotusendelar,

allt af hvarje myntstyckes rätta vigt.

Vid utmyntning af guld må dock iakttagas, att afvikelsen i vigt

för hvart parti af tio kilogram myntguld ej får öferskrida fem gram.

§ 9.

En hvar, som vid rikets myntverk till myntning inlemnar guld, eger att därför erhålla guldmünt, dock mot erläggande, till myntningskostnadens betäckande, för tjugo-kronestycken af $\frac{1}{4}$ procent och för tio-kronestycken af $\frac{1}{3}$ procent af det utmyntade beloppets värde.

En hvar, som vid rikets myntverk till myntning inlemnar guld, eger att därför erhålla *Tjugo-kronestycken eller Tio-kronestycken*, dock mot erläggande, till myntningskostnadens betäckande, för Tjugo-kronestycken af $\frac{1}{4}$ procent och för Tio-kronestycken af $\frac{1}{3}$ procent af det utmyntade beloppets värde.

Fem-kronestycken utmyntas endast för statsverkets och Riksbankens räkning; i senare fallet mot erläggande till myntningskostnadens betäckande af $\frac{1}{2}$ procent af det utmyntade beloppets värde.

§ 14.

Guldmünt upphör att vara lagligt betalningsmedel i förhållande till statens kassor, när det genom nötning förlorat mer än två procent, men till alla andra, när det förlorat mer än en half procent af den vigt, som det enligt § 4 af denna lag skall ega.

Skiljemynt upphör att vara lagligt betalningsmedel i förhållande till statens kassor, när det är så nött, att ej med säkerhet kan skönjas, huruvida det för rikets räkning är prägladt, men till alla andra, när prägelgen genom nötning blifvit otydlig.

Tjugo-kronestycken och Tio-kronestycken upphöra att vara lagligt betalningsmedel i förhållande till statens kassor, när de genom nötning förlorat mer än två procent, men till alla andra, när de förlorat mer än en half procent af den vigt, som de enligt § 4 af denna lag skola ega. Fem-kronestycket upphör att vara lagligt betalningsmedel i förhållande till statens kassor, när det är så nött, att ej med säkerhet kan skönjas, huruvida det för rikets räkning är prägladt, men till alla andra, när det förlorat mer än sex tiondels procent af nyssnämnda vigt.

Skiljemynt upphör att vara lagligt betalningsmedel i förhållande

till statens kassor, när det är så nött, att ej med säkerhet kan skönjas, huruvida det för rikets räkning är pregladt, men till alla andra, när pregeln genom nötning blifvit otydlig.

Stockholm den 8 April 1881.

På Utskottets vägnar:

G. LAGERSTRÅLE.

N:o 3.

Ank. till Riksd. Kansli den 8 April 1881, kl. 3 e. m.

Utlåtande, i anledning af väckt motion om höjande af Riksbankens grundfond.

Uti en inom Riksdagens Andra Kammare väckt, till Banko-Utskottet hänvisad och jemlikt 47 § Riksdagsordningen af Sammansatt Banko- och Lag-Utskott behandlad motion, N:o 156, har Herr *I. Lyttkens* hemställt, »att Riksdagen af Riksbankens reserverade medel öfverflyttar fem millioner kronor till grundfonden, så att densamma höjes från trettio millioner till trettiofem millioner kronor».

I anledning af denna motion får det Sammansatta Utskottet till en början meddela, dels att Bankofullmäktige, i ärendet hörde, förklarar sig instämma i motionens syfte, men derjemte erinrar att Riksbankens reserverade medel för närvarande icke medgäfvit en sådan